

Oddagrein

Jan Müller
jan@sosialurin.fo

KUNNU LÆRA AV GRØNLENDINGUM

Føroyar og Grønland hava í øldir samstarvað á mongum økjum. Bæði sum fjarskotnar grannatjóðir við sama íbúgvartali og nærum somu vinnusamanseting, umframt sum partur av Ríkisfelagsskapinum. Nú vit fara inn í eitt nýtt ártíggju er tað helst rætt at endurskoða og endurnýggja samvinnuna, mentanarliga og vinnuliga.

Báðar tjóðirnar eru ríkar upp á náttúru og náttúruútlit. Fiskivinnan hevur átt lívið í okkum. Blokkurin úr Danmark hevur verið gott iskoyti til landshúshaldini. Nú eru tekin til, at vit eru nógv ríkar, enn vit gera okkum greitt. At vit í undirgrundini eiga tilfeingi, sum heilt kunnu broyta grundarlagið

undir okkara samfeløgum. Ikki tí at pengar og handlig virði skulu vera okkara eitt og alt, men tey eru ein av fortreytunum fyri einum góðum og tryggum vælferðarsamfelag.

Bæði londini hava sett út í kortið eina ætlan um at finna tey goymdu virðini í undirgrundini. Oljufeløg bjóða sær til at brúka milliardir av krónum til at finna hesi virði. Tíðin er komin hartil - sum landsstýrismaðurin Johan Dahl eisini ror framundir - at vit eiga at samstarva og læra av hvørjum øðrum, har tað er skilagott og rætt.

Tað var spell, at Faroe Petroleum ikki fekk leitiloyvi í Grønlandi, tí tá vóru orsøkirnar ella motivatióin fyri einum ítøkiligum samstarvi

kanska betri, men henda sannroynd eigur ikki at forða fyri dialogi og samstarvsmenning. Vit eru fá, og nettupp tí eiga vit at byggja brýr til samvinnu. Saman standa vit sterkari. Føroyingar eiga mong útbúgvin fólk, sum kundu verið partur av oljumeningini í Grønlandi. Og grønlendingar hava eisini longu

bygt upp royndir, sum vit kundu fingið gleði av. Eitt nú hava teir tryggjað sær ein grønlendskan lut upp á umleið 12.5% í øllum loyvum,

ið verða latin.

Oljuráðleggingarnevndin ráddi á sinni frá at stovna eitt alment føroyskt oljufelag. Tíðin er búgvinn til, at vit taka hetta málið framaftur. Ein byrjan kundi so verið at hugt eftir, hvussu grønlendingar hava borið seg at og hví. Vit eiga at tora at taka fram aftur avgerðir, sum vórðu tiknar tá og spyrja: krevur nútíðin og framtíðin av okkum, at hesar avgerðir verða endurskoðaðar - og her móguliga eisini við grønlendskari hjálp.

►► **Tíðin búgvinn at taka ætlanina um alment oljufelag framaftur**

Stórar ætlanir – eingi úrslit

Løgtingið samtykti 31. mai í ár at broyta lögtingslógina um Húsálansgrunnin. Eftir hesi broyting av lógini fær Húsálansgrunnurin móguleika til at veita lán til sethus og íbúðir, har endamálið við láninum er at figgja endurnýggingar og umbyggingar, soleiðis at orkunýtslan minkar.

Hetta er tó bert ein partur av uppskotinum, sum áður eisini hevði ásetingar um serligar lútaíbúðir, ætlaðar fólk við breki, men hesin parturin varð tikin burtur, og tað harmast forkvinnan í MBF, Leila Solmunde, stórliga um.

- Vit høvdu tað upprunliga uppskotið til hoyringar, og kundu tá bert fegnast um, at nú hómaðist ein serligur figgingarmøguleiki, m.a. til fólk, sum bert hava eina fyrítíðarpensión. Hesi fólk hava ongar sum helst figgjarligar móguleikar at finna sær býli á privata íbúðarmarknaðinum, sigur Leila Solmunde, sum staðfestir, at politiski myndugleikin hevur ongantíð áður havt so stórar ætlanir, men samstundis hevur ongantíð verið gjørt so lítið sum nú.

- Í sonevnda bústaðarpakkanum, sum vit nú

hava biðað eftir í mong ár, var umframt leigulógin, alternativir bústaðarmøguleikar og serligar figgingarmøguleikar til fólk við breki. Men nú, tá avtornaði, verður bert móguleikin at fáa lán til bjálving. Hetta hóast at sagt verður í samgonguskjalinum, at ætlanin er at gera móguleikar fyri alternativu íbúðarbygging. Her er langt millum orð og gerðir, má forkvinnan í MBF ásanna.

Leila Solmunde sigur seg vera sera hørm um ta lagnu bústaðarpakkan higartil hevur fingið.

- Eg havi veruliga trúð tí sum politikararnir hava sagt um nógv umtalaða bústaðarpakkan, og sum vera man serliga tá ræður um bústaðarmøguleikar fyri brekað og serligu figgingini,

sum talan hevur verið um. Men nú trúgvi eg satt at siga einki uppá tað longur. Er eri ómetaliga vónsvikin av at politikararnir ikki vilja annað og meira við Húsálansgrunninum nú broytingar eru samtyktar, sigur forkvinnan í MBF sum heldur, at um vilji ikki er til lútaíbúðir, so kundu verið byrjað við leiguíbúðum.

- Politiska tosið um bústaðarpakka í mong ár er at halda fólk fyri tað turra spott. Tað var nógv betri um politikararnir søgdu erligt, at teir ikki ynskja nakrar alternativar bústaðarmøguleikar, tí so vistu vit tað, sigur Leila Solmunde.

Torfinn Smith hevur skrivað greinina til MBF blaðið sum kemur út í næstu viku.

►► **Ræðumyndin er fólkaminking**

LEVI MØRK
KJAK Á SÍÐU 78

►► **Seta sálarfrøðing í Klaksvík**

ELISABETH G. HANSEN
KJAK Á SÍÐU 20

Tekur farloyvi tá tað er neyðugt

Sambært Høgna Hoydal, so ber tað væl til at røkja lögtings- og fólkatingsstarvið samstundis. Hjá honum ber tað so væl til, at hann teir 64 seinastu tingfundirnar ikki hevur havt fyri neyðini at biða varamann sín, Páll á Reynatúgvu, um at mæta fyri seg í lögtinginum.

Ikki fyrr enn týsdagin - tá tingfundur nummar 65 síðani hann seinast hevði farloyvi skuldi haldast, var neyðugt at fáa varamannin inn.

- Eg boðaði beinanvegin frá, tá eg varð valdur í Fólkatingið, at er fór at taka farloyvi frá lögtingstingardeiðinum í tann mun tað fall saman við arbeidinum í Fólkatinginum. Og tað hevur í langa tíð ikki verið neyðugt at

fingið farloyvi, tí tað hevur væl borið til at røkt bæði stórvini, sigur Høgna Hoydal.

Hann vísur aftur, at tinglimir hjá Tjóðveldi nú binda um heilan fingur og biðja um farloyvi, fyri at viga upp ímóti øðrum fòrum, har tinglimir hava verið burturuttan at fáa næsta fólk á listanum inn fyri seg.

Í løtuni eru bæði Páll á Reynatúgvu og Heidi Petersen á tingi, tí bæði Høgna Hoydal og Torbjørn Jacobsen eru burturstaddir. Høgna Hoydal á Fólkatingi og Torbjørn Jacobsen í ørindum fyri Runavíkar kommunu sum havnar-meistari. Hann er til cruise-stevnu í franska býnum Cannes.

Tá Høgna Hoydal var landstýrismaður í CHE samgonguni í 2008, røkti Sjúrdur Skaale fólkatingsarbeiðið fyri hann. Tá segði Sjúrdur Skaale, at tað ber ikki til at røkja lögtings- og fólkatingsarbeiðið samstundis, og hann legði tí

lögtingsessin frá sær alla tíðina, hann var í Fólkatinginum.

